

	10. www.gov.uz 11. www.bilim.uz 12. www.ziynet.uz
7.	O'quv dasturi O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. Dastur universitet Kengashining 2025-yil <u>28-avgust</u> dagi yig'ilishida ko'rib chiqilgan va tasdiqqa tavsiya etilgan (<u>1</u> -sonli bayonnoma).
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: G.Agzamova- Xitoy filologiyasi kafedrasini o'qituvchisi M.Nurmuxamedova – Xitoy filologiyasi kafedrasini o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: Sh.Xakimova - “Xitoy filologiyasi” kafedrasini mudiri, katta o'qituvchi, PhD “Xitoy filologiyasi” kafedrasini o'qituvchisi Tashqi taqrizchi: L. Sultanova -TDSHU, “Sharq filologiyasi” kafedrasini dotsenti

Sharq filologiyasi fakulteti dekani

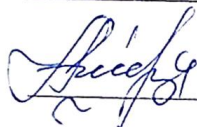
D.Djurayev

Xitoy filologiyasi
kafedrasini mudiri

Sh.Xakimova

Universitet axborot resurs
markazi direktori

S.Kayumova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON DAVLAT JAHON TILLARI UNIVERSITETI

MAMLAKATSHUNOSLIK
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 - San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi: 230 000 - Tillar
Ta'lim yo'nalishi: 60230200 - Tarjima nazariyasi va amaliyoti
(xitoy tili)

Toshkent – 2025

Fan/modul kodi MAM1204	O'quv yili 2025-2026	Semestr 2	ECTS Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4/4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Mamlakatshunoslik	48	72	120
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – turli davr (qadim zamon, ilk o'rta asrlar, o'rta asrlar, yangi davr, eng yangi davr va globallashuv davri)dagi Xitoy jamiyatning rivojlanishini o'rganishdan iborat. Formatsion evolyutsiyaning o'ziga xos xususiyatlari jamiyat tuzilmasiga, urug'chilik qabila tuzilish elementlari mutassil kamayib borishiga, ushbu o'zgarishlar ijtimoiy munosabatlarda, ong va turmushida ham ro'y berishiga o'z ta'sirini ko'rsatdi. Bular siyosiy hayot haqida ma'naviy axloqiy jarayonga ham ta'sir etdi. Mazkur kurs o'rganilayotgan mamlakatning hozirgi ahvolini to'laroq tushunib olish uchun zarur va dolzarbdir.</p> <p>Fanning vazifasi – ushbu kursni o'zlashtirish, yaxshi o'rganish, singdirish maqsadida kursni o'rganishda xitoy tillaridagi nom va atamalarni yozib borish tavsiya qilinadi, bundan maqsad – tarixiy-jug'rofiy nomalarni eslab qolish, ularni qaytadan takrorlash, yod olish talab etiladi. Kurs bo'yicha o'quv materiallarini va manbalarini chuqur o'rganish o'rganilayotgan mamlakat tarixi, madaniyati, iqtisodiyotini o'rganish davomida, uning tarixiy rivojlanishi qonuniyatlarini to'g'ri tushunib olishga imkon beradi.</p> <p>Xorij tajribasiga muvofiqligi Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi 300 talik ro'yxatga kiruvchi University of Fudan ta'lim dasturi tajribasini o'rgangan holda tuzildi. https://jwc.fudan.edu.cn/_upload/article/files/d4/56/707002a8413b8a3cc690244c1118/abb1e383-9e53-4e8f-a50e-08f622d8b9d7.pdf</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>2-semestr</p> <p>1- mavzu. Mamlakatshunoslik faniga kirish. Mamlakatshunoslik fanining maqsad va vazifalari. Mamlakatshunoslik fanining maqsad va vazifalari. Sharqshunoslikning yuzaga kelishi. Taraqqiyot bosqichlari.</p>			

6.	<p>ma'lum ilmiy xulosalar chiqara biladi, tayanch tushuncha va terminlarning mohiyatini to'g'ri izohlay oladi, dars jarayonida berilgan amaliy savollarga to'g'ri javob bera oladi, berilgan vazifa yuzasidan keng amaliy bilimga ega bo'ladi, fikrini izchil, erkin va ravon ifodalash ko'nikmasiga ega bo'ladi, mavzuga oid masalalar yuzasidan tegishli qarorlar qabul qila oladi.</p> <p>4 (yaxshi) baho – talaba amaliy mashg'ulotlari topshirig'ini mustaqil yondashgan holatda to'g'ri bajaradi, ammo ishda ayrim kamchiliklarga yo'l qo'yadi, amaliy muammo bo'yicha mustaqil mushohada yurita oladi, masalaga oid daliliy misollarni tahlil etish asosida ma'lum ilmiy-nazariy xulosalar chiqara oladi, tayanch tushuncha va terminlarning mohiyatini izohlashda ba'zi ikkilanishlarga, kamchiliklarga yo'l qo'yadi, dars jarayonida berilgan amaliy savollarga to'g'ri javob beradi, berilgan vazifa yuzasidan muyyan amaliy bilimga ega bo'ladi, fikrini izchil, erkin va ravon ifodalash ko'nikmasiga ega bo'ladi, biroq mavzuga oid masalalar yuzasidan yetarli qaror qabul qila olmaydi.</p> <p>3 (qoniqarli) baho – talaba amaliy mashg'ulotlari topshirig'ini mustaqil yondashgan holatda to'g'ri bajarish jarayonida jiddiy kamchiliklarga yo'l qo'yadi, amaliy muammo bo'yicha mustaqil mushohada yuritishda ma'lum ilmiy-nazariy xatolarga yo'l qo'yadi, tayanch tushuncha va terminlarning mohiyatini to'liq izohlay olmaydi, dars jarayonida berilgan amaliy savollarga qisman javob beradi, berilgan vazifa yuzasidan yetarli bilimga ega bo'lmaydi. Talaba fikrini izchil, erkin va ravon ifodalash, mavzuga oid masalalar yuzasidan qaror qabul qila olish ko'nikmasi to'liq shakllanmagan bo'ladi.</p> <p>2 (qoniqarsiz) baho – talaba modul bo'yicha yetarli bilimga ega emas, juda qo'pol xatolarga yo'l qo'yadi, savollarga qiyinchilik bilan javob beradi, berilgan topshiriqlarni bajara olmaydi.</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> S.Nosirova, S.Hashimova: Xitoy tarixi – Toshkent: "Extremum press", 2018. S.Nosirova, S.Hashimova: Xitoy madaniyati – Toshkent: "Zamin nashr", 2019. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> Karimova N.E., Imamnazarov K. -Stranovedenie. T.: TDSHI, 2017. Ropp Paul S. China in the World history. – New York: Oxford University Press. 2010. – 205 p. Boynazarov F. Qadimgi dunyo tarixi. – T.: Iqtisod. Moliya. 2006. javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: "O'zbekiston", 2017. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 488 b. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O'zbekiston", 2016. –56 b. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b. Wright A.F. The study of Chinese Civilization // Journal of the History of Ideas. Vol.21. #2. 2005. Boston. Pdf. <p>Axborot manbaalari</p>
----	--

	<p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan badiiy asarlarni, tavsiya etiladigan qo'shimcha adabiyotlarni o'qish, o'qigan badiiy va she'riy asarlarning til xususiyatlarini yozma bayon qilish, portfoliо tayyorlash va ularni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>
3.	<p>V. Ta'lim natijalari /Kasbiy kompetensiyalar</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> Xitoy xalqi madaniyati va tarixiy obidalari, Xitoy tarixiy rivojlanishining asosiy qonuniyatlari va bosqichlari, Xitoy xalqlarining tarixi, manbashunosligi va tarixnavisligi, mintaqa tarixiy geografiyasi haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; Xitoyda dinlar va diniy munosabatlar, Xitoyni jahonda tutgan o'rni, Xitoyda qadimdan hozirgacha davlatchilik jarayonlari tarixi haqida <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi</i>; <p>mintaqa xalqlari madaniyati bo'yicha ma'lumotlarni boshqa mintaqalarning ilg'or madaniyatlarini bilan solishtirish va bu madaniy-tarixiy tizimning afzalligini ko'rsata bilish va madaniy-tarixiy tizimning o'ziga xos jihatlarni bilish, ulardan foydalanish malakalariga <i>ega bo'lishi kerak</i>.</p>
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> aqliy hujum; interfaol suhbat; keys-stadilar; besh minutlik esse; assessment; bahs-munozara; muammoli vaziyat; charxpalak; beshinchisi ortiqcha; hayoliy xarita; guruhlarda ishlash; rezyume; BBB; yo'naltiruvchi matn; tushunchalar tahlili; zinama-zina.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 824-sonli qarori bilan tasdiqlangan "OTMLlarda o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'g'risida Nizom"ga ko'ra fanga ajratilgan kredit beriladi. Talabalarining bilimini baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi Nizom" talablari asosida belgilanadi.</p> <p>Talabalarining bilimini baholash mezonlari:</p> <p>5 (a'lo) baho – talaba amaliy mashg'ulotlari topshirig'ini mustaqil yondashgan holatda to'g'ri bajaradi, amaliy muammo bo'yicha mustaqil mushohada yuritadi, masalaga oid daliliy misollarni tanlay oladi va ularni to'g'ri tahlil etish asosida</p>

	<p>2-mavzu. Xitoyda Han millatining kelib chiqishi. Xitoy aholisi. XXRda Han millati. Xitoy aholisi. Xitoy aholisi soni. Xitoyda kam sonli millatlar.</p> <p>3-mavzu. Xitoy davlat tuzumi, Davlat boshlig'i. Pul birligi. XXRning davlat tuzumi. Davlat tuzilishi. Qurilish sohasidagi yutuqlar. Hunarmandchilikning rivojlanishi. Ipak ishlab chiqarish. Mis qazib olish. Savdo-sotiqning tiklanishi. Armiyaning jangovar qobiliyati.</p> <p>Xitoyda siyosat yuritilishi. Davlat apparati va qonunchilik tizimi. Tashqi siyosat tamoyillari. Ijtimoiy-iqtisodiy ahvoldning o'zgarishi. Davlat boshlig'i. Pul birligi.</p> <p>4-mavzu. Xitoy davlat ramzlari. XXRning davlat ramzlari. Xitoyning konstitutsiyasi, bayrog'gi, madhiyasi.</p> <p>5-mavzu. XXRning geografik tuzilmasi, tabiat va iqlimi. XXRning daryo va tog'lari. Geografiyasi. Iqlim va tabiati. Xitoyning hudud va maydoni. Provihsiyalari.</p> <p>6-mavzu. Xitoy tashqi va ichki siyosati. Iqtisodiyoti. Xitoy tashqi va ichki siyosati. Iqtisodiyoti. Tashqi siyosati. maorigi va tibbiy xizmati. Import va eksport.</p> <p>7-mavzu. Buyuk Ipak yo'li. Fan va madaniyat. Xitoyda iqtisodiy vaziyat. Qishloq xo'jaligi. Hunarmandchilik. Tovar-pul munosabatlari. Ichki va tashqi siyosati. XXRning Markaziy Osiyo bilan diplomatik munosabatlari. Buyuk Ipak yo'lining paydo bo'lishi. Sulolalar davrida Xitoy madaniyati rivojlanishining asosiy tomonlari, mafkura va madaniyat. Tabiiy va aniq fanlarning rivojlanishi. Tarixchi Sima Szyan va Ban Gu. Falsafaning rivojlanishi.</p> <p>8-mavzu. XXRda din tushunchasi. Buddizm, daosizm va konfutsiychilik o'zaro ta'siri sharoitida Xitoy madaniyati. Buddizmning Xitoyga kirib borishi. Buddizmning Markaziy Osiyodagi o'rni. Xitoy buddizmi. Kumarajiva. Buddizmning tarqalishida Xitoy rohiblarining roli. Daosizm. Konfutsiychilik.</p> <p>9 -mavzu. Xitoy madaniyati. Xitoy san'ati musiqa tasviriy sanati, teatri, kino, Pekin operasi. Xitoy madaniyati. Qog'oz kesish san'ati. Kalligrafiya san'ati.</p> <p>10-mavzu. Xitoy tarixi va adabiyoti. Lingvogeografiya. Porox, kompas, qog'oz va yog'och o'ymakorligining kashf qilinishi. Savdoxonlikning o'sishi. Ouyan Syu. Van Anshi. Su Dunpo. An'anaviy Xitoy rassomchiligi. Xitoyda birinchi va ikkinchi "Afyun urushi". XXRning tashkil topishi va Mao Zedun. "Katta sakrash siyosati" va "Madaniy inqilob". Den Syaopingning iqtisodiy islohatlari. Si Jinpinning "Xitoy orzusi" g'oyasi.</p> <p>11-mavzu. Xitoy milliy an'analari. XXRda milliy an'analar. Milliy taomlar. Milliy kiyimlar. Xitoy milliy bayramlari.</p> <p>12-mavzu. Xitoy ieroglifikasi. Kalligrafiya san'ati. Xitoy ierogliflarida ko'p uchraydigan kalitlar va ularning ma'nolari. Xitoy tilini o'rganishda jamiyat va madaniyatning ahamiyati. Xitoy kalligrafiyasi.</p>
--	--

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Mamlakatshunoslik faniga kirish. Mamlakatshunoslik fanining maqsad va vazifalari.

2-mavzu. Xitoyda Han millatining kelib chiqishi. Xitoy aholisi.

3-mavzu. Xitoy davlat tuzumi. Davlat boshlig'i. Pul birligi.

4-mavzu. Xitoy davlat ramzlari.

5-mavzu. XXRning geografik tuzilmasi, tabiat va iqlimi.

6-mavzu. Xitoy tashqi va ichki siyosati. Iqtisodiyoti.

7-mavzu. Buyuk Ipak yo'li. Fan va madaniyat.

8-mavzu. XXRda din tushunchasi. Buddizm, daosizm va konfutsiychilik o'zaro ta'siri sharoitida Xitoy madaniyati.

9 -mavzu. Xitoy madaniyati.

10-mavzu. Xitoy tarixi va adabiyoti. Lingvogeografiya.

11-mavzu. Xitoy milliy an'analari.

12-mavzu. Xitoy ieroglifikasi. Kalligrafiya san'ati.

Seminar mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim shaklini tashkil etishga qo'yilgan talablar va tavsiya etilgan mavzular:

Talabalarni mustaqil ta'lim shaklini tashkil etishga qo'yilgan talablar O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 29-apreldagi 136-sonli "Oliy ta'lim muassasalari talabalari mustaqil ta'limni tashkil etish bo'yicha namunaviy tartibni tasdiqlash to'g'risida"gi buyrug'i asosida ishlab chiqilgan.

Mustaqil ta'limni baholash semestr davomida berilgan topshiriq asosida bajarilgan ishlarni HEMIS axborot tizimida ilova qilish, shuningdek, oraliq va yakuniy test va savollarga javob berish asosida oshiriladi.

- o'tilgan mavzuni chuqur o'rganishlari uchun darslik, o'quv materiallari bilan faol ishlash;

- amaliy mashg'ulotlar va imtihonlarga oldindan tayyorgarlik ko'rish, vaqtdan unumli foydalanish;

- fan (modul)lar bo'yicha mustaqil ta'lim topshiriqlarini belgilangan muddatlarda taqdim etishi;

- mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda plagiat (ko'chirmakashlik)ga yo'l qo'ymasligi;

- kichik guruhlarda hamkorlikdagi mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda jamoaning umumiy maqsadiga mos harakat qilishi, o'ziga yuklatilgan vazifalarni o'z vaqtida bajarishi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishda fanning xususiyatini inobatga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- mavzu yuzasidan tahliliy ma'lumot (esse) tayyorlash;

- badiiy-ijodiy ishni bajarish;

- aniq mavzu bo'yicha tahliliy taqdimot (prezentatsiya) tayyorlash;

- berilgan muammoni keng tahlil qilish, unga ta'rif va xulosalarni berish;

- amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash orqali loyihalar ishlash ko'nikmasini shakllantirish;

- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza tayyorlash.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Shan In davlatining paydo bo'lishi
2. Shan In davrida jamiyat va sinflarning paydo bo'lishi
3. In davlatining inqirozi va Shan In davlatining qulashi
4. Qadimgi Xitoyda hunarmandchilikning rivojlanishi
5. Qadimgi Xitoyda qishloq xo'jaligining rivojlanishi
6. Qadimgi Xitoyda savdo-sotiqning rivojlanishi
7. Qadimgi Xitoyda quldorlik tizimi
8. Konfutsiychilik
9. O'zbekiston va Xitoy o'zaro a'loqalari
10. Sin Shi huandi siyosati
11. Buyuk Ipak yo'li
12. Kalligrafiya san'ati
13. Xitoy adabiyoti
14. Xitoyning o'rta asrlar tarixi bo'yicha manbalari
15. Xitoy tarixi. Han millatining kelib chiqishi.
16. O'rta asrlarda Xitoyning jamiyat va davlat haqidagi tasavvurlari
17. Urushuvchi podshohliklar davrida konfutsiychilik falsafa maktabi sifatida
18. Konfutsiychilik Xitoy imperiyasida rasmiy g'oya sifatida
19. "Lun yuy" ("Bahs va munozaralar") asari Konfutsiy shaxsi haqida
20. XXRda din tushunchasi. Konfutsiychilik, buddizm va daosizm
21. Xitoy milliy taomlari
22. Xitoy milliy bayramlari
23. Xitoy lingvogeografiyasi
24. Xitoy ierogliflarida ko'p uchraydigan kalitlar va ularning ma'nolari
25. XXRning O'zbek xitoyshunosligi rivojiga qo'shgan hissasi
26. Xitoyda shevalarning o'rganilishi. Xitoy lingvogeografiyasi
27. Xitoy tilini o'rganishda jamiyat va madaniyatning ahamiyati
28. Xitoy tarixi, san'ati va madaniyati
29. Xitoyda Han millatining kelib chiqishi. Xitoy aholisi
30. Buyuk Ipak yo'li. Fan va madaniyat
31. Xitoy davlat ramzlari
32. Xitoy davlat tuzumi, Davlat boshlig'i. Pul birligi
33. Xitoy davlat ramzlari
34. Xitoy tashqi va ichki siyosati. Iqtisodiyoti
35. Buddizm, daosizm va konfutsiychilik o'zaro ta'siri sharoitida Xitoy madaniyati
36. Bir kamar bir yo'l loyihasi